T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/637
KARAR NO : 2024/115
KARAR TR : 01/04/2024

ÖZET: 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'unEk 1. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali işlemine karşı açılan davanın, faaliyetten men kararına ilişkin idari yargı yerinde açılmış bir dava bulunmadığından, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. B.
Davalı : Zeytinburnu İlçe Emniyet Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, kendisi hakkında ... İlçe Emniyet Müdürlüğünün 26/12/2022 olur tarihli idari yaptırım karar tutanağı ile, sahibi olduğu daireyi günübirlik kiraya verdiği ancak, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu gereğince genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine bağlanarak anlık veri göndermediğinden bahisle, 1774 sayılı Kanun'un2. ve Ek 1. maddesiuyarınca 26.786 TL idari para cezası düzenlendiğini belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimliği 14/07/2023 tarih ve D.İş No.2023/2228 sayılı kararı** ile, başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 5326 sayılı Kanun'un 1. vd. maddeleri gereğince hakimliklerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Belediye Başkanlığı Zabıta Müdürlüğünce 23/09/2022 tarihinde yapılan' denetimde A. B.'a ait dairenin günü birlik pansiyon olarak izinsiz kullanıldığı ve kullandırıldığı tespit edilmiş olup ruhsat ve herhangi bir izin belgesi ibraz edilemediğinden dolayı tutanak tanzim edildiği, Z. Kaymakamlığınca 1774 sayılı kanun gereğince 26.786 TL para cezası uygulandığı ve Belediye Başkanlığınca ilgili kanun/yönetmelik gereğince mühürlenerek faaliyetten men edilmesi karan verildiği anlaşılmıştır.

Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu, Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 07/06/2017 Tarih, 2017/1489 Esas ve 2017/5444 Karar sayılı kararında "5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesinde yer alan "İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aym kişi ile ilgili olarak İdarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; İdarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür." şeklindeki düzenleme karşısında, somut olayda idari para cezasının yanında aracın trafikten men'ine de karar verildiği gözetilmeden, mahkemesince görevsizlik kararı verilmesi gerekirken...." şeklinde karar verildiği,

Uyuşmazlık Mahkemesinin 10.07.2017 Tarih, 2017/407 Esas ve 2017/469 Karar sayılı kararında da" Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hükünı bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aym kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlanri da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararma ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır." şeklinde karar verildiği,

... Belediye Başkanlığı Zabıta Müdürlüğünce 29/09/2022 tarihinde yapılan denetimde dairenin günü birlik pansiyon olarak olarak izinsiz çalıştırıldığının tespit edildiği, tutanak tanzim edildiği, tanzim edilen tutanak gereği idari para cezası uygulandığı ve ilgili kanun/yönetmelik gereğince mühürlenerek faaliyetten men edilmesi karan verildiği, men ile ilgili karar verecek mercinin İdare Mahkemeleri

olduğu,idari para cezasının iptalinin de,faaliyetten men kararının kaldırılması ile birlikte istenebileceği, bu nedenle hakimliğimizin görevsiz olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarında işaret edildiği üzere görevli mahkemenin idare mahkemeleri- olduğu anlaşılmakla başvuru hakkında aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

KARAR : yukarıda ayıklanan nedenlerle ;

1-Başvuruya bakmaktan Hakimliğimizin 5326 sayılı yasanın 1 vd.maddeleri gereğince GÖREVSİZLİĞİNE, ..."

3. Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 3. İdare Mahkemesi 10/11/2023 tarih ve E.2023/1818 sayılı kararı** ile,uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacının İstanbul ili, ... ilçesi, ... Mahallesi, ...Caddesi, No: ... adresinde yer alan dairenin maliki olduğu, söz konusu daireyi apart olarak kullandığı ve günlük olarak kiraya verdiği, ancak 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu gereğince genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine anlık veri göndermediğinden bahisle, aynı Kanun'un Ek 1/2. maddesi uyarınca davacıya 26.786,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin ... Kaymakamlığının 26.12.2022 olur tarihli işleminin tesis edildiği, bunun üzerine anılan işlemin iptali istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda alıntısı yapılan mevzuat hükümleri uyarınca, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı açıktır. Ancak, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kuşkusuzdur.

Öte yandan, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, kesilen idari para cezasımn iptali davasında idari yargının görevli olması için idare tarafından sadece idari yargının görevine giren bir işlemin tesis edilmiş olması yeterli olmayıp, idari para cezasıyla birlikte bu işlemin de dava konusu edilip iptalinin istenilmesi gerekmektedir.

Uyuşmazlıkta; her ne kadar Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliğince, idari para cezasımn yanında faaliyetten men işleminin tesis edildiği, bu nedenle uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu belirtilerek 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8 ve 28/1-b maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine karar verilmiş ise, davacı tarafından yalnızca idari para cezasımn iptali istemiyle söz konusu davanın açıldığı, faaliyetten men işleminin iptali talebinde ise bulunulmadığı, Uyap Sistemi üzerinden yapılan incelemede, faaliyetten men işlemine karşı idari yargıda açılmış başkaca bir davanın da bulunmadığı görülmektedir.

Bu durumda; davacı tarafından, faaliyetten men işlemine karşı açılmış herhangi bir davanın bulunmadığı görüldüğünden, yalnızca idari para cezasına karşı açılan davamn görüm ve çözümünde, yukarıda anılan 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin 1. Numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Nitekim, benzer konuda verilen Uyuşmazlık Mahkemesinin 19.06.2023 tarih ve E:2023/341, K:2023/448 sayılı karan da aynı yöndedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda sayılan, özel veya resmi, her türlü konaklama, dinlenme bakım ve tedavi tesisleri ve işyerleri ile konutlarda geçici veya sürekli olarak kalanlar, oturanlar, çalışanlar ve ayrılanlar ile araç kiralayan gerçek ve tüzel kişilerin kimliklerinin tespiti ve bildirilmesi bu Kanunun hükümlerine göre yapılır.

Askeri konaklama, dinlenme ve kamp tesisleri ile ordu evleri bu Kanunun kapsamı dışındadır."

6. 1774 sayılı Kanun'un 2. maddesi şöyledir:

"Otel, motel, han, pansiyon, bekar odaları, günübirlik kiralanan evler, kamp, kamping, tatil köyü ve benzeri her türlü, özel veya resmi konaklama yerleri ile özel sağlık müesseseleri, dinlenme ve huzur evleri, dini ve hayır kurumlarının sosyal tesislerinin sorumlu işleticileri, bu yerlerde ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece, yatacak yer gösterdikleri yerli veya yabancı herkesin kimlik ve geliş- ayrılış kayıtlarını, örneğine ve usulüne uygun şekilde günü gününe tutmak, genel kolluk örgütlerinin her an

incelemelerine hazır bulundurmak, Devlet İstatistik Enstitüsüne, talebi halinde vermek zorundadırlar."

7. 1774 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi şöyledir:

"(Ek: 29/8/1996 - 4178/10 md.)

Bu Kanunun uygulanması sırasında genel kolluk kuvvetlerine ait karakollara, il merkezlerinden de sorgulanabilen bilgisayar terminalleri konulur. Bunun için gerekli giderler İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

(Değişik ikinci fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi her türlü konaklama tesisleri tüm kayıtlarını bilgisayarda günü gününe tutmak, genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine bağlanarak mevcut bilgi, belge ve kayıtları genel kolluk kuvvetlerine anlık olarak bildirmek zorundadırlar.

(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) İkinci fıkrada belirtilen genel kolluk kuvvetlerinin terminallerine bağlanmayanlara onbin Türk Lirası, anlık veri göndermeyen veya gerçeğe aykırı kayıt tutanlara beşbin Türk Lirası idari para cezası, mülki idare amirlerince verilir. Bu fiillerin tekrarı halinde işletme ruhsatları iptal edilir. Bu maddeye göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi her türlü konaklama tesisleri, ikinci fıkrada belirtilen genel kolluk kuvvetlerinin terminallerine bağlanmak için gerekli işlemleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde tamamlar.

(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu maddenin uygulanması ile görevi gereği bu verileri kullanan kamu personelinin denetimine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1)Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.

9. 5326 sayılı Kanun'un "*Yaptırım türleri*" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

" *(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.*

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un "*Başvuru yolu*" başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkralarışöyledir:

" *(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.*"

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/04/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ

ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'unEk 1. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

14. Olayda, görev uyuşmazlığına konu davanın, 1774 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle verilen ve 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olan idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, aynı eylem kapsamında verilen faaliyetten men kararına ilişkin olarak idari yargıda açılmış bir dava bulunmadığı, 1774 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımların düzenlendiği, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

15. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

16. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 3. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimliğininin 14/07/2023 tarih ve D.İş No.2023/2228 sayılı görevsizlik kararınınkaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 3. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile,Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 14/07/2023 tarih ve D.İş No.2023/2228 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/04/2024 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN